3MICT

	В	ступ		• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •				6
	1	. Постановка	а завдан	КНН				
		1.1. Уточно	ення по	стан	овки завдання			8
		1.2. Аналіз	предм	етної	області та вибір програмних	засобів	для ви	рішення
]	пост	авленого зав	здання.	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •		•••••	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	9
	2	. Конструкто	орська	насти	іна			
		2.1. Проєкт	гування	та с	творення бази даних і її опис			10
		2.2. Побуд	ова UM	[L-мс	оделі класів	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •		13
		2.3. Проєкт	гування	та р	озроблення графічного інтеро	фейсу п	рограм	ІНОГО
	забез	_	_	_		_		
	3	. Програмна	частин	a				
		3.1. Опис т	га розро	блен	ня класів	••••		22
		3.2. Опис т	га розро	блен	ня методів доступу до даних			32
	4	. Експереме						
		-			я програмного додатку з тест	овими з	паними	т та
(отри	-						
					ерел			
	Д	одаток А Ко	од прог	рами		• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	42
					КП.ПI- 18-01.10.0 ₋		 7 <i>3</i>	
МН.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		a:	, 1	4 .0
озрод гревір		Косак А.В Розметанюк О.Т			Розробка програмного додатку для роботи з БД предметної області «Туристичне	/lim.	Арк. 5	Аркушів 127
.p=01 <u>p</u>		. Soriemanion O.1			агентство» засобами 00П	<u> </u>	2	<i>'-'</i>
KOHN	пр.				Пояснювальна записка	ΦΚΕΓ	Ι ΙΦΗΤУΗΓ	ПІ-18-01

ВСТУП

Об'єктно-орієнтоване програмування (ООП) — одна з парадигм програмування, яка розглядає програму як множину «об'єктів», що взаємодіють між собою. В ній використано декілька технологій від попередніх парадигм, зокрема успадкування, модульність, поліморфізм та інкапсуляцію.

На відміну від традиційних поглядів, коли програму розглядали як набір підпрограм або як перелік інструкцій комп'ютеру, ООП програми можна вважати сукупністю об'єктів. Відповідно до парадигми об'єктно-орієнтованого програмування, кожний об'єкт здатний отримувати повідомлення, обробляти дані та надсилати повідомлення іншим об'єктам. Кожен об'єкт — своєрідний незалежний автомат з окремим призначенням та відповідальністю.

Об'єктно-орієнтоване програмування — це спосіб програмування, оснований на поданні програми у вигляді сукупності взаємодіючих об'єктів, кожен з яких є екземпляром певного класу, а класи є членами певної ієрархії наслідування. [3]

Клас представляє собою шаблон, за яким визначається форма об'єкту. Клас є подібним до типів в традиційних мовах програмування. Відмінність полягає в тому, що користувач може створювати власні типи (класи) в об'єктно-орієнтованому програмуванні.

Якщо клас є подібним до типу в традиційних мовах програмування, тоді об'єкт є подібним до змінної. Інколи об'єкти називаються екземплярами класу. Об'єкт класу реалізує один з можливих варіантів опису класу. При описі об'єкту класу виділяється оперативна пам'ять.

При описі класу оголошуються дані, які він містить, та програмний код, що оперує цими даними.

Також клас може містити тільки дані або тільки програмний код. Але при роботі з класами більшість класів містить і дані, і програмний код.

Члени-дані ще називаються полями класу. До членів-даних відносяться змінні екземпляру класу та статичні змінні. Поля класу можуть мати будь-який допустимий в програмі тип. [4]

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

Актуальність теми курсового проєкту зумовлена практичною затребуваністю технології, яка надасть змогу автоматизувати облік здійснених замовлень та повернень квитків, структуровано зберігати дані про клієнтів і працівників туристичного агентства, а також спростити доступ адміністрації до цих даних. Програма, створена в рамках курсового проєкту, була розроблена з урахуванням специфіки діяльності туристичного агентства і застосування баз даних при веденні обліку.

Виконання курсового проєкту з об'єктно-орієнтованого програмування формує фахові компетентності, які визначають здатність володіти основами моделювання програмного забезпечення, типами моделей, основними концепціями уніфікованої мови моделювання UML, основами методів та технологій об'єктно-орієнтованого програмування, здійснювати аналіз вимог, розробляти специфікацію програмних вимог, виконувати їхню верифікацію та атестацію.

Темою курсового проєкту є роброблення графічного додатку для роботи з базою даних, що містить інформацію про предметну область «Туристичне агентство».

Метою курсового проєктування є закріплення навиків створення програмних застосунків для зберігання, видобування та опрацювання даних із використанням об'єктно-орієнтованого підходу до проєктування та розроблення програмного забезпечення, забезпечуючи захищеність програм і даних від несанкціонованих дій.

Предметом дослідження курсового проєкту є програмні засоби Visual C++ для надання користувачу можливості взаємодії з БД шляхом створення графічного інтерфейсу. Об'єктом дослідження є методи та засоби розроблення комп'ютерних систем управління з використанням принципів об'єктно-орієнтованого програмування.

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

1 ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

1.1 Уточнення постановки завдання

До розроблювального курсового проєкту були поставлені нижченаведені вимоги.

Розробити проєкт зі зручним графічним інтерфейсом користувача для роботи з базою даних, який повинен містити наступні візуальні форми: стартову форму, форму для відображення даних та пошуку за вказаним критерієм, форму для вводу/редагування даних. Окрім цього, програма повинна мати головне меню, панель інструментів, кнопки для виклику відповідних функцій. Програмний застосунок повинен виконувати наступні дії:

- зчитувати дані з бази даних і відображати їх у таблицях;
- додавати записи;
- редагувати записи;
- видаляти записи;
- виконувати пошук за вказаними критеріями;
- забезпечувати контроль помилок при введенні користувачем даних;
- виводити інформацію на друк.

Підготувати дані, що містять інформацію про предметну область «Туристичне агентство». Кількість записів довільна.

Для розробки програмного застосунку засобами мови програмування С++ було використано середовище MS Visual Studio 2019, яке дозволяє використовувати синтаксичні конструкції та функціональні можливості мови для розробки об'єктно-орієнтованих програм і готові бібліотеки класів та засоби ООП Windows-застосунків, надаючи при цьому стандартний інтерфейс візуальних компонентів для створення GUI.

Для збереження даних вказаної інформаційної системи було використано вбудований у середовище Sql Server, який полегшує створення бази даних, надаючи для цього візуальні засоби розробки БД та не потребує встановлення системи керування базами даних.

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

1.2 Аналіз предметної області та вибір програмних засобів для вирішення поставленого завдання

При дослідженні організаційної структури туристичного агентства було досліджено бізнес-правила в даній галузі. Кожна з більшості туристичних агентств надає широкий спектр послуг. Зокрема, різноманітні тури в країни світу з різними типами відпочинку, бронювання номерів у готелях різного класу через популярні світові сервіси, бронювання квитків на автобусні та авіарейси, страхування мандрівок та відпочинку, швидка та надійна допомога у підготовці документів для візового оформлення, необхідна інформація про знижки, «гарячі» путівки та спеціальні пропозиції тощо.

Спроєктований програмний продукт дозволяє адміністрації турагентства зберігати, оновлювати та видаляти дані всіх клієнтів, персоналу, турів, готелів, здійснених замовлень та повернень путівок. Окрім цього, забезпечено можливість пошуку даних за різними критеріями, вибраними користувачем, та швидкого пошуку з вказаними умовами. Для зручності в користуванні програмним застосунком створено панель інструментів, на якій розміщено «швидкі» піктограми для виклику необхідних функцій, а також піктограми для виклику окремих Windows-форм, які зберігають інформацію про призначення та автора програми.

Окрім цього, забезпечено можливість програмним методом формувати звіт щодо всіх зроблених замовлень, вказуючи всі необхідні дані та виводячи при цьому суму коштів, сплачених за путівки. Даний звіт формується завдяки таблиці, яка зберігає потрібні дані, роблячи скріншот і роздруковуючи зображення за допомогою принтера, перед тим виводячи аркуш паперу, який йде на друк.

Виконання проєкту було полегшено завдяки використанню візуальних засобів системи керування базами даних SQL Server Compact 4, яка забезпечує можливість створення бази даних та маніпулювання даними, що в ній зберігаються, завдяки використанню різноманітних операцій.

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

2 КОНСТРУКТОРСЬКА ЧАСТИНА

2.1 Проєктування та створення бази даних та її опис

Дослідивши предметну область «Туристичне агентство» можна виділити наступні сутності:

- «Працівники» містить інформації про персонал агентства код, ПІБ, дата народження, електронна пошта, домашня адреса, номер телефону, посада, фото;
- «Клієнти» містить інформацію про клієнтів код, ПІБ, дата народження, номер телефону, номер паспорта;
- «Готелі» містить інформацію про готелі, з якими співпрацює агентство код, назва, тип, клас, номер телефону, фото;
- «Тури» містить основну інформацію про тури, які пропонує агентство код, назва, тип, сезон, ціна, тривалість, кількість туристів, країна, код готелю (зовнішній ключ), дата туру;
- «Замовлення» містить розширену інформацію про замовлення код, дата замовлення, кількість путівок, загальна ціна, код працівника (зовнішній ключ), код клієнта (зовнішній ключ), код туру(зовнішній ключ);
- «Повернення» містить інформацію про повернені путівки код, дата повернення, кількість путівок, повернена сума, код замовлення.

Дані таблиці було створено в СКБД SQL Server Conpact 4:

- таблиця «Workers», яка містить інформацію про працівників туристичного агентства. Структура таблиці «Workers» зображена на рисунку 2.1.

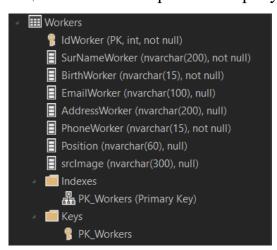

Рисунок 2.1 – Структура таблиці «Workers»

						Арк.
					КП.ПІ–18–01.10.03.00.000 ПЗ	10
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		,0

- таблиця «Clients», яка містить загальну інформацію про клієнтів. Стуктура таблиці «Clients» зображена на рисунку 2.2.

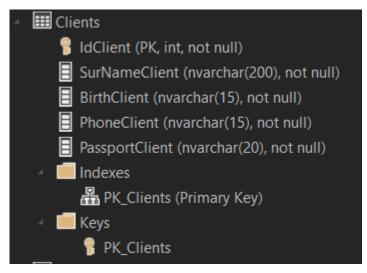

Рисунок 2.2 – Структура таблиці «Clients»

- таблиця «Hotel», яка містить узагальнену інформацію про готелі. Структура таблиці «Hotel» зображена на рисунку 2.3.

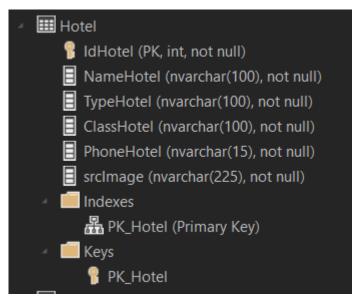

Рисунок 2.3 – Структура таблиці «Hotel»

- таблиця «Tours», яка містить коротку інформацію про тури, які пропонує агентство. Структура таблиці «Tours» зображена на рисунку 2.4.

·			·	
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

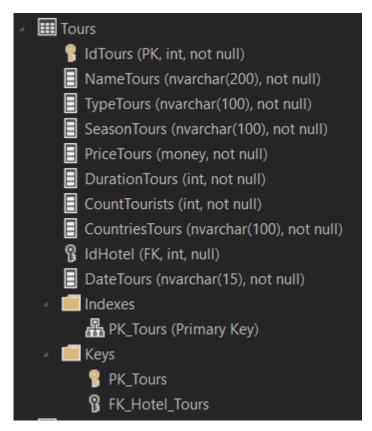

Рисунок 2.4 – Структура таблиці «Tours»

- таблиця «Orders», яка містить розгорнуту інформацію про замовлення. Структура таблиці «Orders» зображена на рисунку 2.5.

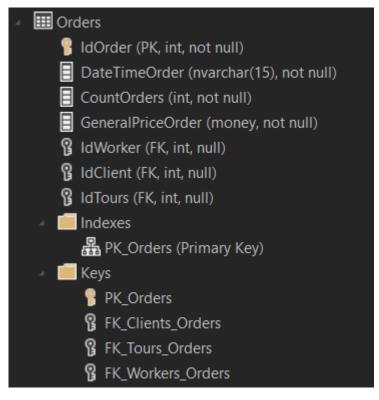

Рисунок 2.5 – Структура таблиці «Orders»

						Арк.
					КП.ПІ–18–01.10.03.00.000 ПЗ	12
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		,2

- таблиця «Сотеваск», яка містить розгорнуту інформацію про повернення путівок. Структура таблиці «Сотеваск» зображена на рисунку 2.6.

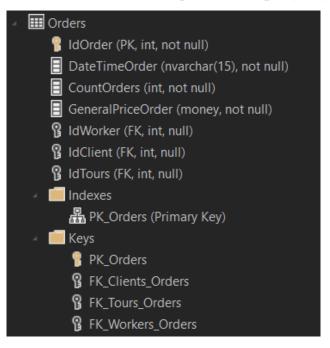

Рисунок 2.6 - Структура таблиці «Comeback»

2.2 Побудова UML-моделі класів

Unified Modeling Language (UML) — уніфікована мова моделювання. Розшифруємо: modeling передбачає створення моделі, що описує об'єкт. Unified (універсальний, єдиний) — підходить для широкого класу проектованих програмних систем, різних областей додатків, типів організацій, рівнів компетентності, розмірів проектів. UML описує об'єкт в єдиному заданому синтаксисі, тому де б ви не намалювали діаграму, її правила будуть зрозумілими для всіх, хто знайомий з цією графічною мовою — навіть в іншій країні.

Крім того, UML спеціально створювалася для оптимізації процесу розробки програмних систем, що дозволяє збільшити ефективність їх реалізації у кілька разів і помітно поліпшити якість кінцевого продукту.

UML чудово зарекомендувала себе в багатьох успішних програмних проєктах. Засоби автоматичної генерації кодів дозволяють перетворювати моделі мовою UML у вихідний код об'єктно-орієнтованих мов програмування, що ще більш прискорює процес розробки.

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

Як будь-яка інша мова, UML має власні правила оформлення моделей і синтаксис. За допомогою графічної нотації UML можна візуалізувати систему, об'єднати всі компоненти в єдину структуру, уточнювати і покращувати модель у процесі роботи. [5]

Створено відношення між класами (рисунок 2.7):

- класи Workers і Orders відношення асоціації, бо два класи просто пов'язані між собою, без додаткових умов. Кратність 1:1...n, відповідно Workers : Orders.
- класи Clients і Orders відношення асоціації, бо два класи просто пов'язані між собою, без додаткових умов. Кратність 1:1...n, відповідно Clients : Orders.
- класи Tours і Orders відношення асоціації, бо два класи просто пов'язані між собою, без додаткових умов. Кратність 1:1...n, відповідно Tours : Orders.
- класи Hotel і Tours відношення композиції, бо клас Hotel залежний від класу Tours, а саме якщо не існуватиме клас Tours, то клас Hotel не матиме основної ланки. Кратність 1:1...n, відповідно Hotel : Tours.
- класи Comeback і Orders відношення асоціації, бо два класи просто пов'язані між собою, без додаткових умов. Кратність 1:1, відповідно Comeback : Orders.

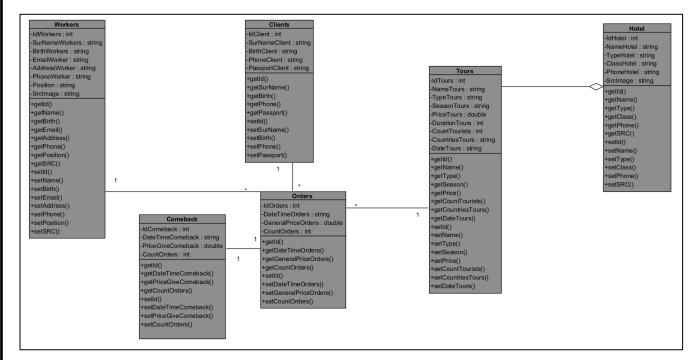

Рисунок 2.7 – UML-модель класів

·	·		·	·	
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	

2.3 Проєктування та розроблення графічного інтерфейсу програмного забезпечення

Графічний інтерфейс користувача (ГІК) — тип інтерфейсу, який дозволяє користувачам взаємодіяти з електронними пристроями через графічні зображення та візуальні вказівки, на відміну від текстових інтерфейсів, заснованих на використанні тексту, текстовому наборі команд та текстовій навігації.

Виконання дій в ГІК — це безпосередня маніпуляція з графічними елементами. [6]

Можна виокремити такі види ГІК:

- простий: типові екранні форми та стандартні елементи інтерфейсу, що забезпечуються самою підсистемою GUI;
- істинно-графічний, двовимірний: нестандартні елементи інтерфейсу та оригінальні метафори, що реалізовані власними засобами програми або сторонньою бібліотекою;
 - тривимірний.

Згідно структури програми, програма складається з 6 модулів, кожен з яких має свою візуальну частину.

Головна форма з меню програми зображена на рисунку 2.8.

Рисунок 2.8 – Головне меню програми

·				·	
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	

Для відображення та обробки даних про клієнтів створено форму «Клієнти». Її зображено на рисунку 2.9.

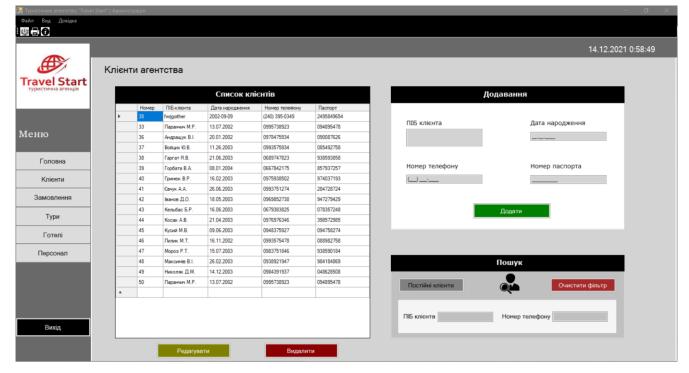

Рисунок 2.9 – Форма «Клієнти»

Форма для редагування і додавання записів про клієнтів. Її зображено на рисунку 2.10.

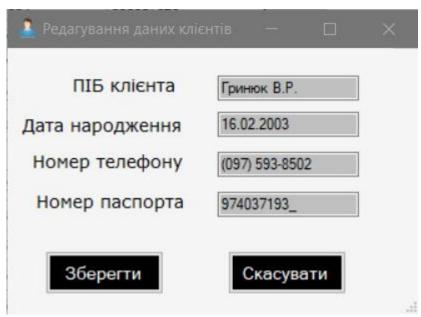

Рисунок 2.10 – Форма «Форма редагування»

Форма повідомлення зображена на рисунку 2.11.

						Арк.
					КП.ПІ–18–01.10.03.00.000 ПЗ	16
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		,~

Рисунок 2.11 – Форма для повідомлення

Для відображення та обробки даних про працівників створено форму «Працівники». Її зображено на рисунку 2.12.

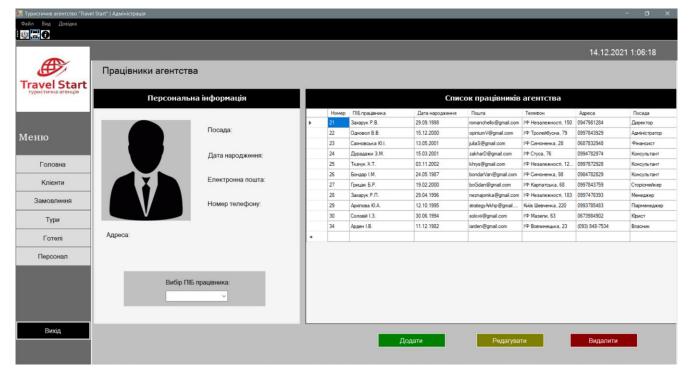

Рисунок 2.12 – Форма «Працівники»

Форма для редагування і додавання записів про працівників. Її зображено на рисунку 2.13.

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

Рисунок 2.13 – Форма «Форма редагування»

Для відображення та обробки даних про готелі створено форму «Готелі». Її зображено на рисунку 2.14.

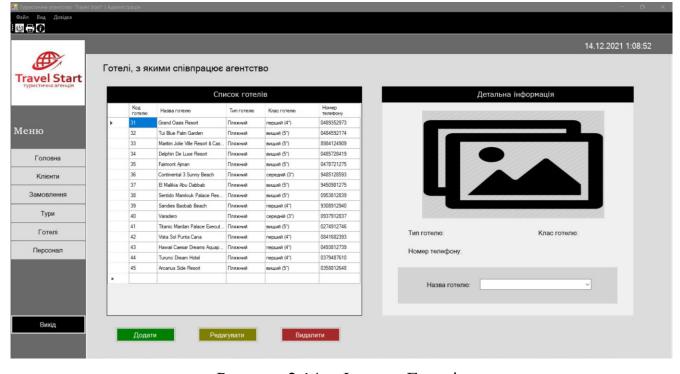

Рисунок 2.14 – Форма «Готелі»

·	·		·	
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

Форма для редагування і додавання записів про готелі. Її зображено на рисунку 2.15.

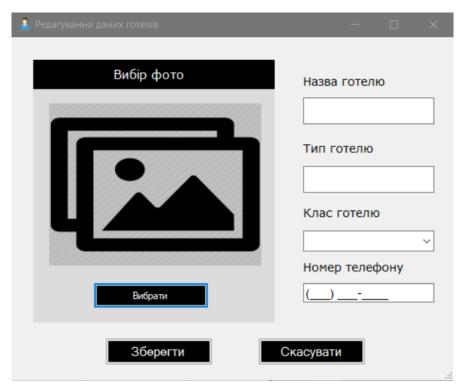

Рисунок 2.15 — Форма «Форма редагування»

Для відображення та обробки даних про тури створено форму «Тури». Її зображено на рисунку 2.16.

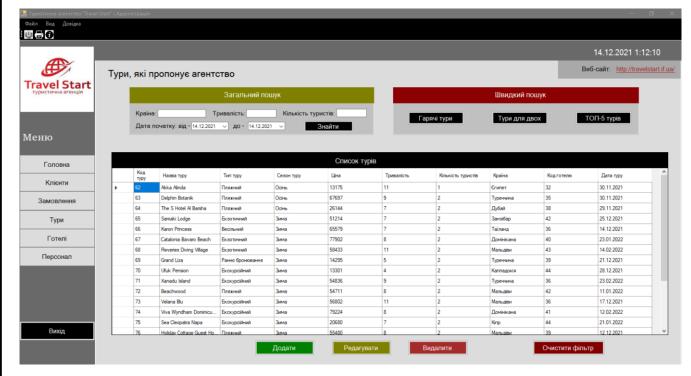

Рисунок 2.16 – Форма «Тури»

·			·	·	
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	

Форма для редагування і додавання записів про тури. Її зображено на рисунку 2.17.

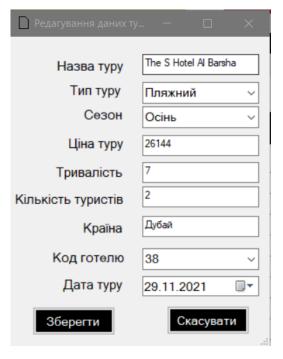

Рисунок 2.17 – Форма редагування

Для відображення та обробки даних про замовлення та повернення створено форму «Замовлення/Повернення». Її зображено на рисунку 2.18.

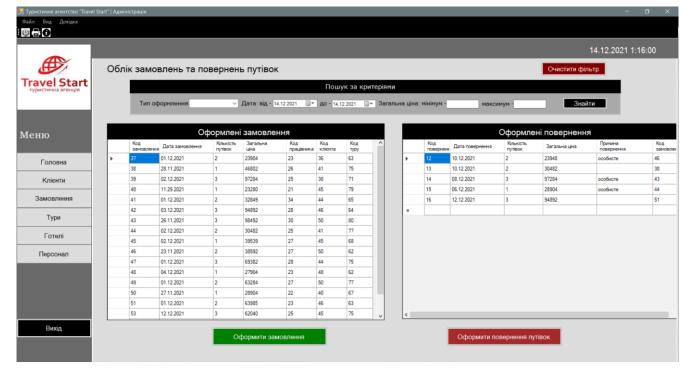

Рисунок 2.18 — Форма «Замовлення/Повернення»

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

Форма для редагування і додавання записів про замовлення. Її зображено на рисунку 2.19.

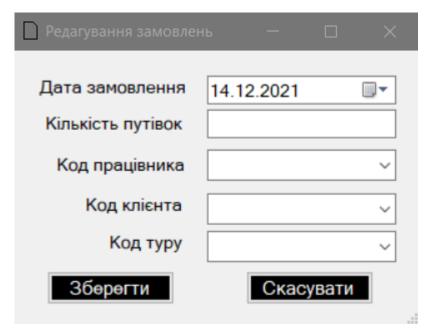

Рисунок 2.19 — Форма «Форма редагування»

Форма для редагування і додавання записів про повернення. Її зображено на рисунку 2.20.

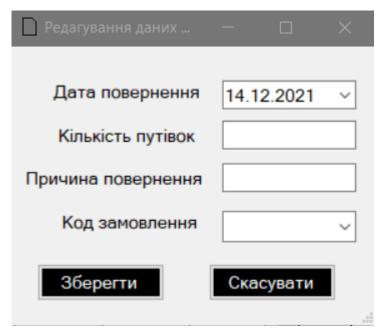

Рисунок 2.20 – Форма «Форма редагування»

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

3 ПРОГРАМНА ЧАСТИНА

3.1 Опис та розроблення класів

3 метою обміну даними між БД і програмним застосунком у вигляді цілих об'єктів, а не окремих значень, створено шість класів.

Клас ClassWorkers описаний у файлі ClassWorkers.h має наступний вигляд:

```
#pragma once
#include <stdexcept>
#include <String.h>
using namespace std;
using namespace System;
ref class ClassWorkers
 int IdWorker;
 String^ SurNameWorker;
 String^ BirthWorker;
 String^ EmailWorker;
 String^ AddressWorker;
 String^ PhoneWorker;
 String^ PositionWorker;
 String^ srcImage;
public:
 ClassWorkers() {}
 ClassWorkers(int i, String^ sn, String^ b, String^ e, String^ addr, String^
ph, String<sup>^</sup> pos, String<sup>^</sup> src)
       setId(i);
       setSurName(sn);
       setBirth(b);
       setEmail(e);
       setAddress(addr);
       setPhone(ph);
       setPosition(pos);
       setSRC(src);
 }
 void setId(int id)
       if (id > 0)
             this->IdWorker = id;
       else throw invalid argument ("Некоректне id!");
 int getId()
       return this->IdWorker;
 void setSurName(String^ doc)
       if (doc->Length != 0)
             this->SurNameWorker = doc;
       else throw invalid argument ("Неправильно введені дані ПІБ!");
 }
```

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

```
String^ getName()
      return this->SurNameWorker;
void setBirth(String^ birth)
      if (birth->Length != 0)
            this->BirthWorker = birth;
      else throw invalid argument ("Некоректна дата народження!");
String^ getBirth()
      return this->BirthWorker;
void setEmail(String^ email)
      this->EmailWorker = email;
String^ getEmail()
     return this->EmailWorker;
void setAddress(String^ address)
      this->AddressWorker = address;
String^ getAddress()
      return this->AddressWorker;
void setPhone(String^ phone)
      if (phone->Length != 0)
            this->PhoneWorker = phone;
      else throw invalid argument ("Некоректний ввід номера телефону!");
String^ getPhone()
      return this->PhoneWorker;
void setPosition(String^ pos)
      if (pos->Length != 0)
            this->PositionWorker = pos;
      else throw invalid argument ("Некоректний ввід назви позиції!");
String^ getPosition()
      return this->PositionWorker;
void setSRC(String^ src)
      if (src->Length != 0)
            this->srcImage = src;
      else throw invalid argument ("Некоректний ввід шляху!");
String^ getSRC()
```

```
return this->srcImage;
};
```

Клас ClassClients описаний у файлі ClassClients.h має наступний вигляд:

```
#pragma once
#include <stdexcept>
#include <String.h>
using namespace std;
using namespace System;
ref class ClassClients
int IdClient;
 String^ SurNameClient;
 String^ BirthClient;
 String^ PhoneClient;
 String^ PassportClient;
public:
 ClassClients() {}
 ClassClients(int i, String^ sn, String^ b, String^ ph, String^ pass)
       setId(i);
       setSurName(sn);
       setBirth(b);
       setPhone(ph);
       setPassport(pass);
 }
 void setId(int id)
       if (id > 0)
             this->IdClient = id;
       else throw invalid_argument("Heкopeкthe id!");
 int getId()
       return this->IdClient;
 void setSurName(String^ doc)
       if (doc->Length != 0)
             this->SurNameClient = doc;
       else throw invalid_argument("Неправильно введені дані ПІБ!");
 String^ getName()
 {
       return this->SurNameClient;
 void setBirth(String^ birth)
       if (birth->Length != 0)
             this->BirthClient = birth;
       else throw invalid_argument("Некоректна дата народження!");
 String^ getBirth()
 {
       return this->BirthClient;
 }
```

```
if (phone->Length != 0)
             this->PhoneClient = phone;
       else throw invalid argument ("Некоректний ввід номера телефону!");
 String^ getPhone()
       return this->PhoneClient;
 void setPassport(String^ pass)
       if (pass->Length != 0)
             this->PassportClient = pass;
       else throw invalid_argument("Некоректний ввід номера паспорта!");
 String^ getPassport()
       return this->PassportClient;
 }
};
Клас ClassHotel описаний у файлі ClassHotel.h має наступний вигляд:
#pragma once
#include <stdexcept>
#include <String.h>
using namespace std;
using namespace System;
ref class ClassHotel
 int IdHotel;
 String^ NameHotel;
 String^ TypeHotel;
String^ ClassOfHotel;
 String^ PhoneHotel;
 String^ srcImage;
public:
 ClassHotel() {}
 ClassHotel(int i, String^ n, String^ t, String^ cl, String^ ph, String^ src)
       setId(i);
       setName(n);
       setType(t);
       setClassOfHotel(cl);
       setPhone(ph);
       setSRC(src);
 }
 void setId(int id)
       if (id > 0)
             this->IdHotel = id;
       else throw invalid argument ("Heкopeктнe id!");
 int getId()
 {
```

}

return this->IdHotel;

void setPhone(String^ phone)

```
void setName(String^ doc)
       if (doc->Length != 0)
             this->NameHotel = doc;
       else throw invalid argument ("Неправильно введена назва готелю!");
 String^ getName()
       return this->NameHotel;
 void setType(String^ type)
       if (type->Length != 0)
             this->TypeHotel = type;
       else throw invalid argument ("Некоректний тип готелю!");
 String^ getType()
       return this->TypeHotel;
 void setClassOfHotel(String^ coh)
       if (coh->Length != 0)
             this->ClassOfHotel = coh;
       else throw invalid argument ("Некоректний клас готелю!");
 String^ getClassOfHotel()
       return this->ClassOfHotel;
 void setPhone(String^ phone)
 {
       if (phone->Length != 0)
             this->PhoneHotel = phone;
       else throw invalid argument ("Некоректний ввід номера телефону!");
 String^ getPhone()
       return this->PhoneHotel;
 void setSRC(String^ src)
       if (src->Length != 0)
             this->srcImage = src;
       else throw invalid argument ("Некоректний ввід шляху!");
 String^ getSRC()
       return this->srcImage;
};
Клас ClassTours описаний у файлі ClassTours.h має наступний вигляд:
#pragma once
#include <stdexcept>
```

#include <stdexcept>
#include <String.h>
using namespace std;

using namespace std;
using namespace System;

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

```
ref class ClassTours
 int IdTours;
 String^ NameTours;
String^ TypeTours;
String^ SeasonTours;
 double PriceTours;
 int DurationTours;
 int CountTourists;
 String^ CountriesTours;
 int IdHotel;
 String^ DateTours;
public:
 ClassTours() {}
 ClassTours(int i, String^ n, String^ t, String^ s, double pr, int d, int c,
String^ ct, int idh, String^ dt)
 {
       setId(i);
       setName(n);
       setType(t);
       setSeason(s);
       setPrice(pr);
       setDuration(d);
       setCountTourists(c);
       setCountries(ct);
       setHotel(idh);
       setDate(dt);
 }
 void setId(int id)
 {
       if (id > 0)
              this->IdTours = id;
       else throw invalid argument ("Некоректне id!");
 int getId()
       return this->IdTours;
 void setName(String^ doc)
       if (doc->Length != 0)
              this->NameTours = doc;
       else throw invalid argument("Неправильно введена назва туру!");
 String^ getName()
       return this->NameTours;
 void setType(String^ type)
       if (type->Length != 0)
              this->TypeTours = type;
       else throw invalid argument ("Некоректний тип туру!");
 String^ getType()
 {
       return this->TypeTours;
 }
```

```
void setSeason(String^ coh)
       if (coh->Length != 0)
             this->SeasonTours = coh;
       else throw invalid argument ("Heкopektha назва сезону туру!");
 String^ getSeason()
       return this->SeasonTours;
 void setPrice(double pr)
       if (pr > 0)
             this->PriceTours = pr;
       else throw invalid_argument("Некоректне значення ціни!");
 double getPrice()
       return this->PriceTours;
 void setDuration(int d)
       if (d > 0)
             this->DurationTours = d;
       else throw invalid argument ("Некоректне значення тривалості туру!");
 int getDuration()
       return this->DurationTours;
 void setCountTourists(int c)
 {
       if (c > 0)
             this->CountTourists = c;
       else throw invalid argument ("Некоректне значення кількості
туристів!");
 }
 int getCountTourists()
       return this->CountTourists;
 void setCountries(String^ ct)
       if (ct->Length != 0)
             this->CountriesTours = ct;
       else throw invalid argument ("Некоректна назва країни!");
 String^ getCountries()
       return this->CountriesTours;
 void setHotel(int id)
       if (id > 0)
             this->IdHotel = id;
       else throw invalid argument ("Некоректне значення id готелю!");
 int getHotel()
```

```
{
    return this->IdHotel;
}

void setDate(String^ dt)
{
    this->DateTours = dt;
}
String^ getDate()
{
    return this->DateTours;
}
};
Kuac ClassOrders on Meaning vides
```

Клас ClassOrders описаний у файлі ClassOrders.h має наступний вигляд:

```
#pragma once
#include <stdexcept>
#include <String.h>
using namespace std;
using namespace System;
ref class ClassOrders
 int IdOrder;
 String^ DateTimeOrder;
 int CountOrders;
 double GeneralPriceOrder;
 int IdWorker;
 int IdClient;
 int IdTours;
public:
 ClassOrders() {}
ClassOrders(int i, String^ dto, int co, double gpo, int idw, int idc, int
idt)
 {
       setId(i);
       setDateTime(dto);
       setCountOrders(co);
       setGeneralPriceOrder(gpo);
       setWorker(idw);
       setClient(idc);
       setTours(idt);
 }
 void setId(int id)
       if (id > 0)
             this->IdOrder = id;
       else throw invalid argument ("Некоректне id!");
 int getId()
 {
       return this->IdOrder;
 void setDateTime(String^ dt)
       this->DateTimeOrder = dt;
 String^ getDateTime()
```

			·	
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

```
return this->DateTimeOrder;
 void setCountOrders(int co)
       if (co > 0)
            this->CountOrders = co;
       else throw invalid argument ("Некоректна кількість замовлень!");
 int getCountOrders()
      return this->CountOrders;
 void setGeneralPriceOrder(double gpo)
       if (gpo > 0)
             this->GeneralPriceOrder = gpo;
       else throw invalid argument ("Некоректна сума замовлення!");
 double getGeneralPriceOrder()
       return this->GeneralPriceOrder;
 void setWorker(int idw)
       if (idw > 0)
             this->IdWorker = idw;
       else throw invalid argument ("Некоректне значення id працівника!");
 int getWorker()
       return this->IdWorker;
 void setClient(int idc)
       if (idc > 0)
             this->IdClient = idc;
       else throw invalid argument ("Некоректне значення id клієнта!");
 int getClient()
      return this->IdClient;
 void setTours(int idt)
       if (idt > 0)
            this->IdTours = idt;
       else throw invalid argument ("Некоректне значення id туру!");
 int getTours()
       return this->IdTours;
};
Клас ClassComeback описаний у файлі ClassComeback.h має наступний вигляд:
```

```
#pragma once
#include <stdexcept>
#include <String.h>
```

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

```
using namespace std;
using namespace System;
ref class ClassComeback
 int IdComeback;
 String^ DateTimeComeback;
 int CountComeback;
 double PriceGiveComeback;
 String^ ReasonComeback;
 int IdOrder;
public:
 ClassComeback() {}
 ClassComeback(int i, String^ dto, int cc, double pgc, String^ rc, int ido)
       setId(i);
       setDateTime(dto);
       setCountComeback(cc);
       setPriceGiveComeback(pgc);
       setReasonComeback(rc);
       setOrder(ido);
 }
 void setId(int id)
       if (id > 0)
             this->IdComeback = id;
       else throw invalid argument ("Heкopekthe id!");
 int getId()
       return this->IdComeback;
 void setDateTime(String^ dt)
 {
       this->DateTimeComeback = dt;
 String^ getDateTime()
       return this->DateTimeComeback;
 void setCountComeback(int co)
       if (co > 0)
             this->CountComeback = co;
       else throw invalid argument ("Некоректна кількість повернень!");
 int getCountComeback()
       return this->CountComeback;
 void setPriceGiveComeback(double gpo)
             this->PriceGiveComeback = gpo;
       else throw invalid argument ("Некоректна сума повернення!");
 double getPriceGiveComeback()
```

Змн. Арк. № докум. Підпис Дата

КП.П-18-01.10.03.00.000 ПЗ

```
return this->PriceGiveComeback;
}

void setReasonComeback(String^ rc)
{
    this->ReasonComeback = rc;
}
String^ getReasonComeback()
{
    return this->ReasonComeback;
}

void setOrder(int idc)
{
    if (idc > 0)
        this->IdOrder = idc;
    else throw invalid_argument("Некоректне значення id замовлення!");
}
int getOrder()
{
    return this->IdOrder;
}
};
```

3.2 Опис та розроблення методів доступу до даних

Для отримання доступу до даних, що зберігаються в БД, використано технологію ADO.NET. Вона являє собою набір класів, через які можна відправляти запити до бази даних, встановлювати підключення, отримувати результат з БД і виконувати ряд інших операцій.

Створення зв'язку з базою даних реалізовано у конструкторах форм для забезпечення з'єднання з БД відразу після відкриття форми, наступним чином:

```
SqlCeEngine^ dbEngine = gcnew SqlCeEngine();
dbEngine->LocalConnectionString = "Data Source = TourAgency.sdf";
connection = gcnew SqlCeConnection(dbEngine->LocalConnectionString);
clients = gcnew List<ClassClients^>();
workers = gcnew List<ClassWorkers^>();
hotels = gcnew List<ClassHotel^>();
tours = gcnew List<ClassTours^>();
orders = gcnew List<ClassOrders^>();
comebacks = gcnew List<ClassComeback^>();
```

Для роботи з базою реалізовано наступні методи:

– метод оновлення таблиці dataGridView, призначених для відображення даних про клієнтів:

```
void updateTable() {
    int i = 0;
    dataGridView1->Rows->Clear();
    for each (ClassClients ^ dep in clients) {
        this->dataGridView1->Rows->Add();
        this->dataGridView1->Rows[i]->Cells[0]->Value = dep -> getId();
        this->dataGridView1->Rows[i]->Cells[1]->Value = dep -> getName();
```

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

```
this->dataGridView1->Rows[i]->Cells[2]->Value = dep ->
    getBirth();
                  this->dataGridView1->Rows[i]->Cells[3]->Value = dep ->
    getPhone();
                  this->dataGridView1->Rows[i]->Cells[4]->Value = dep ->
    getPassport();
                  ++i;
            if (dataGridView1->Rows->Count > 0)
                  buttonEditClient->Enabled = true;
                  buttonRemoveClient->Enabled = true;
            }
            else
                  buttonEditClient->Enabled = false;
                  buttonRemoveClient->Enabled = false;
      }
         метод повернення результатів виконання запитів з таблиці з даними про
клієнтів:
      void getQueryClients(String^ query) {
            connection->Open();
            SqlCeCommand^ command = gcnew SqlCeCommand(query, connection);
            SqlCeDataReader^ sqlRead = command->ExecuteReader();
            clients->Clear();
            while (sqlRead->Read()) {
                  clients->Add(gcnew ClassClients(
                        System::Convert::ToInt32(sqlRead["IdClient"]),
                        System::Convert::ToString(sqlRead["SurNameClient"]),
                        System::Convert::ToString(sqlRead["BirthClient"]),
                        System::Convert::ToString(sqlRead["PhoneClient"]),
                        System::Convert::ToString(sqlRead["PassportClient"])
                  ));
            sqlRead->Close();
            connection->Close();
            this->updateTable();
      }
         метод повернення записів з даними клієнтів з БД:
     void getDataClient() {
            connection->Open();
            SqlCeCommand^ command = connection->CreateCommand();
            command->CommandText = "SELECT * FROM Clients";
            SqlCeDataReader^ sqlRead = command->ExecuteReader();
            clients->Clear();
            while (sqlRead->Read()) {
                  clients->Add(gcnew ClassClients(
                        System::Convert::ToInt32(sqlRead["IdClient"]),
                        System::Convert::ToString(sqlRead["SurNameClient"]),
                        System::Convert::ToString(sqlRead["BirthClient"]),
                        System::Convert::ToString(sqlRead["PhoneClient"]),
                        System::Convert::ToString(sqlRead["PassportClient"])
                  ));
            connection->Close();
            this->updateTable();}
```

Аналогічний програмний код до інших таблиць наведено у додатку А.

·			·	
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

4 ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ЧАСТИНА

4.1 Приклад виконання програмного додатку з тестовими даними та отримання результатів

Після запуску програми «Travel Start» на екран викликається стартова форма з головним меню та панеллю інструментів, що зображена на рисунку 4.1. Дана форма дозволяє за допомогою кнопок в меню переходити на інші вбудовані форми з відображенням даних і здійснювати маніпулювання ними.

При запуску програми відкривається вкладка Головна, де немає жодних даних, а тільки стартовий вигляд.

Рисунок 4.1 – Стартова форма

При виборі пункту меню Клієнти відображається таблиця з даними, де є також можливість додавати, редагувати та видаляти дані з неї. Окрім цього, реалізовано різнотипні пошуки (рисунок 4.2).

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

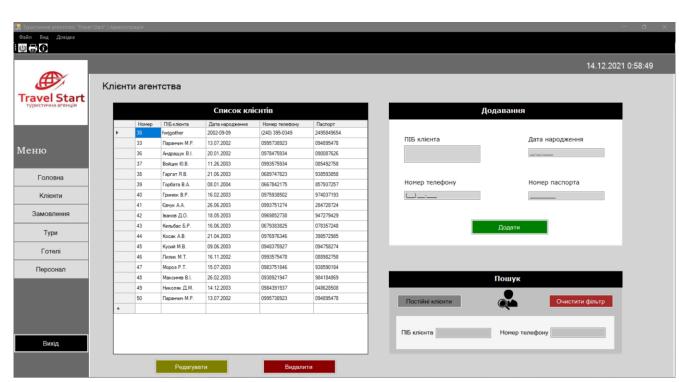

Рисунок 4.2 – Форма «Клієнти»

При виборі пункту меню Замовлення відображаються дві таблиці Замовлення та Повернення, в яких збережені відповідні дані. На формі реалізовано додавання замовлення, оформлення повернення, а також пошук за критеріями (рисунок 4.3).

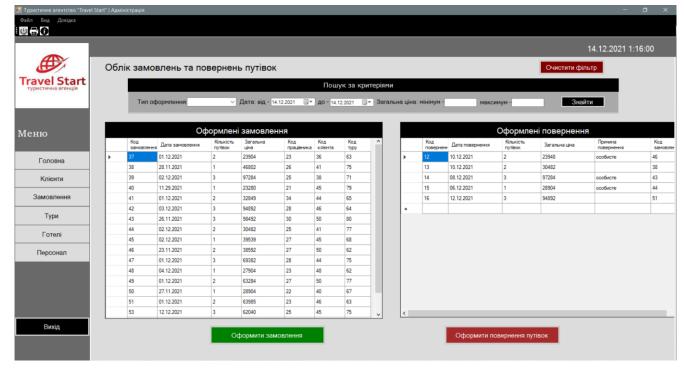

Рисунок 4.3 – Форма «Замовлення»

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

При виборі пункту меню Тури відображаються дані з відповідної таблиці. На формі реалізовано додавання, редагування та видалення необхідних даних, а також загальний пошук за різнотипними критеріями та швидкий пошук з передбаченими умовами. Окрім цього, забезпечено можливість швидкого переходу на офіційний веб-сайт туристичного агентства (рисунок 4.4).

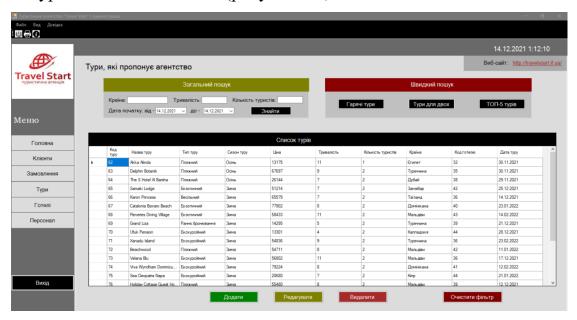

Рисунок 4.4 – Форма «Тури»

При виборі пункту меню Готелі відображаються дані з таблиці, в якій збережена інформація про готелі. На формі реалізовано додавання, редагування та видалення необхідних даних, а також пошук за назвою готелю з виведенням повної інформації та зображенням (рисунок 4.5).

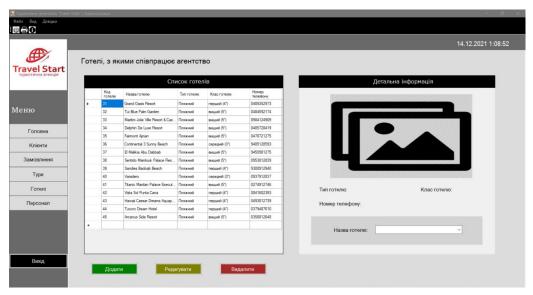

Рисунок 4.5 – Форма «Готелі»

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	

При виборі пункту меню Персонал відображаються дані з відповідної таблиці. На формі реалізовано додавання, редагування та видалення необхідних даних, а також пошук детальної інформації за ПІБ працівника (рисунок 4.6).

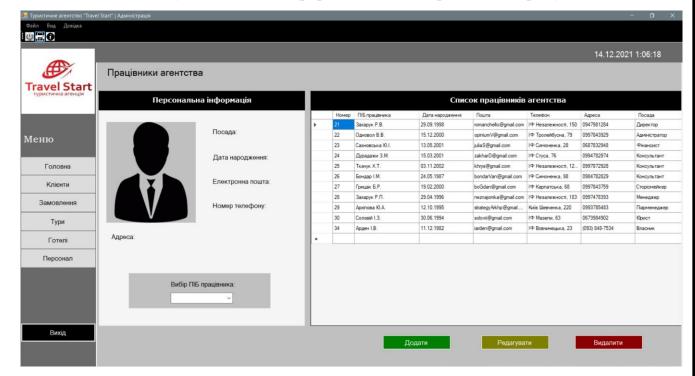
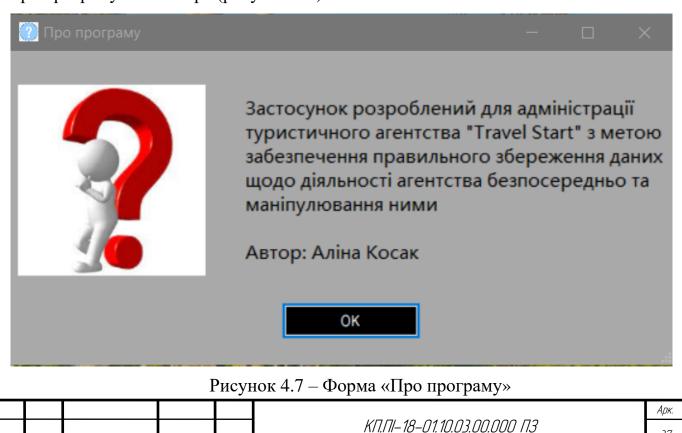

Рисунок 4.6 – Форма «Персонал»

При виборі пункту меню Довідка відображається нова форма з інформацією про програму та її автора (рисунок 4.7).

№ докум.

Підпис

37

При виборі пункту меню Друк відображається діалогове вікно з попереднім переглядом сторінки, яка має бути роздрукована. В даному програмному застосунку реалізовано друк звіту з таблиці, яка зберігає дані щодо замовлень (рисунок 4.8).

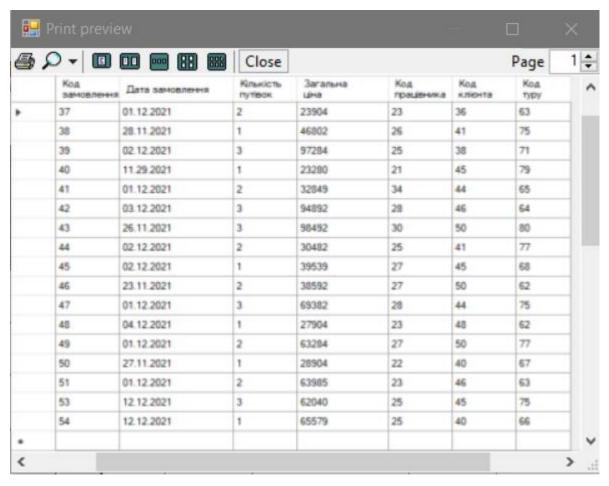

Рисунок 4.8 – Форма «Друк»

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

ВИСНОВКИ

Під час розробки курсового проєкту було закріплено знання з дисципліни «Об'єктно-орієнтоване програмування».

У процесі виконання курсового проєктування було закріплено уявлення про особливості сучасних технологій проєктування і розробки баз даних при розробленні застосунку у середовищі Microsoft Visual Studio 2019. Набуто практичні навики розробки та описання програм з класами, написання конструкторів, деструкторів, методів (функцій-членів). Окрім цього, набуто уміння та навички успадкування класів та їх використання для побудови об'єктно-орієнтованих програм. Закріплено уміння опису структурних сутностей, можливих стосунків між ними, структурних аспектів архітектури, що використовуються для опису.

Крім набутих умінь, згаданих вище, було закріплено практичні навики у використанні класів, поліморфізму, зв'язувань, множинному та одинарному успадкуванні тощо. Сформовано практичні вміння у створенні інтерфейсів, опрацюванні записів з бази даних та створенні повноцінного Windows-додатку.

Окрім технічних вмінь у розробці коду, закріплено основи створення діаграм класів та їх опрацювання, використовуючи Visual Paradigm. Під час виконання практичних робіт було засвоєно: основи об'єктно-орієнтованого аналізу та проектування систем, створення і реалізація класів, синтаксис, семантичні і функціональні властивості С++ для розроблення об'єктно-орієнтованих програм, засоби об'єктно-орієнтованого програмування Windows — застосунків, засоби створення інтерфейсу користувача для роботи з таблицями бази даних

Реалізація проєкту включала проходження ряду етапів, серед яких: уточнення постановки завдання, аналіз предметної області, проєктування структури БД, виділення сутностей, опис класів та їх реалізація відповідно, програмне проєктування, створення і розроблення графічного інтерфейсу, створення методів для взаємодії з БД.

При розробленні БД було виділено шість сутностей, які в подальшому були відображені як класи, а саме: Workers, Clients, Hotel, Tours, Orders, Comeback.

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

Інтерфейс розроблявся зрозумілим для користувача. На головній формі розміщується панель навігації з кнопками, за допомогою яких можна переходити на інші форми. Крім цього, розміщено панель інструментів з піктограмами, які програмно реалізовані. На формах є можливість додавати, редагувати і видаляти інформацію з бази даних. У програмі використовуються інструменти для фільтрування інформації, яка відображається, а також інші різнотипні вибірки, застосовуючи при цьому складні запити з внутрішнім об'єднанням для збереження повноти даних. Також забезпечено можливість роботи з зображенням на різних формах з різними таблицями.

Окрім цього, реалізовано функцію друку звіту по замовленнях у вигляді таблиці, використовуючи загальну таблицю відображення даних. При цьому використовується кілька графічних функцій зі спеціальної бібліотеки System::Drawing, на основі яких робиться скріншот, якому задаються певні розміри, він центрується на сторінці для друку.

Проаналізовано роботу можливих методів для збереження та виведення зображення для кожного запису в певних таблицях. Після цього зроблено висновок, що передавати шлях і зберігати зображення найкраще, використовуючи властивість локації, якій присвоюється шлях збереження зображення (можливий навіть інтернет-ресурс).

Отже, під час виконання курсового проєктування було засвоєно: основи об'єктно-орієнтованого аналізу та проєктування систем, створення і реалізація класів, синтаксис, семантичні і функціональні властивості С++ для розроблення об'єктно-орієнтованих програм, засоби об'єктно-орієнтованого програмування Windows — застосунків, засоби створення інтерфейсу користувача для роботи з таблицями бази даних.

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1. Освітньо-професійна програма «Інженерія програмного забезпечення» від 31 серпня 2020 року. URL: https://kep.nung.edu.ua/lecturers#education.
- 2. Пітчук Л.В. Курсове та дипломне проєктування. Методичні вказівки. URL: https://kep.nung.edu.ua/lecturers#education
- 3. Юрчишин В.М. Моделювання процесу розробки програмного забезпечення [Текст]: конспект лекцій/В. М. Юрчишин, В. Я. Піх Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2015. 79 с. (Каф. програмного забезпечення автоматизованих систем).
- 4. Habr collaborative blog about IT. [Електронний ресурс] URL: https://habr.com/en/
- 5. Dut.edu. [Електронний ресурс] URL: http://www.dut.edu.ua/ua/news-1-626-8002-zastosuvannya-uml-chastina-3-diagrama-klasiv----class-diagram_kafedra-kompyuternih-nauk-ta-informaciynih-tehnologiy
- 6. Об'єктно-орієнтоване програмування. Частина 1. Основи об'єктноорієнтованого програмування на мові С++: Навчальний посібник. / Д.В. Настенко, А. Б. Нестерко. – К.: НТУУ «КПІ», 2019. - 76с

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата